

Stajerc" izhaja vsaki teden, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto krone, za Ogrsko K. 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; drugo inozemstvo se stvari naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plati naprej. Posamezne izvleke se prodajajo po 8 v. edinstveno in upravljivo se nahajata v Št. gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonji, ali rokopise se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 2.50— za $\frac{1}{64}$ strani K 1.— Pri večkratnem oznanili se cena primerno zniža.

Štev. 46.

V Ptiju v nedeljo dne 14. novembra 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska

Srbska prestolica Niš od Bolgarov zavzeta. — Kraljevo, Kruževac, Leskovac zavzete. — Okoli 350 srbskih kanonov zaplenjenih. — Srbi v polnem begu v gorovje. — Italijani ponehali s svojimi napadi. —

Na ruski in francoski fronti nespremenjen položaj.

Finis Serbiae! V grozoviti brezobzirnosti haja konec kraljemorski državi, katera je bila, pijana od panslavistične gonje, neposredni urok svetovne vojne. Z velepomembno prestolico Nišom padla so tudi vsa druga važna mesta na Srbskem. Nič jim ni več ostalo, ponosnim, stalnim Srbom, kakor pot v albansko gorovje in pa v Črnogoro, ki je sicer sama že od naših junaških čet ogrožena. Obupni boj Srbov je trajal še nekaj dni ali tednov; pa tega in pomena nima več. Svetovna zgodovina hraka preko Srbije z neizprosno resnostjo, zaman se vije pomorjeni srbski narod pod jenimi jeklenimi koraki. V vsej svetovni vojni je srbska vojna seveda le epizoda. Hotelo je tej epizodi dati večjo važnost. Ali oblube srške, francoske in angleške pomoči so ostale na papirju. Manever v Saloniku nima pomena, postaja z vsakim dnevom smešnejši. Grški kralj Konstantin pa se tudi noče pokoriti poulični ruskiji podplačanega Venizelosa, ki je hotel včeraj na milost in nemilost našim sovražnikom močiti. Istotako niso imeli doslej vojni hujščki Rumuniji prav nobenega uspeha. Rumunska pada čuti pač, da je naša zmaga zasigurjena. Orožje je odločilo! In z veselimi, jasnimi gledamo lahko v bodočnost ...

Niš — zavzet!

K.B. Sofija, 5. novembra. „Agence Télégraphique Bulgare“ poroča: Neka bulgarska divizija je v Niš vkorakala.

* * *

Niš ni samo prava prestolica, marveč tudi najmočnejša trdnjava na Srbskem. Niš leži južno-vzhodno od Belgrada, v široki in plodoviti dolini Morave na levi strani Nižave. Niš ni samo osredje velike množine važnih prometnih cest, od katerih vodi ena proti severu vzhodno velike železniške proge Niš Belgrad, druga proti zapadu v Ūsküb, ena proti jugu in ena proti vzhodu, — ali Niš je tudi najvažnejše železniško središče Srbije. Od tukaj gredo železnice v Sofijo, Ūsküb in Belgrad. Niš je tudi najbolj južna točka važne železnice Semendrija Niš. Tako je Niš najbolj južno varstvo velike armadne ceste, ki vodi od ogrske meje proti jugu skozi vso Srbijo in ki ima vsled goratega značaja dežele prav posebni pomen. Trdnjava Niš bila je v zadnjem času na moderni način ojačena. Najboljše varstvo pa so bile visočine v okolici. Vse to pred krasnim naskokom Bolgarov ni pomagalo. Padec Niša je na vsak način doslej najvažnejši dogodek v boju proti Srbiji.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.B. Dunaj, 6. novembra. — Uradno se danes razglaša:

Rusko bojišče. Sovražnik je napravil včeraj proti naši Strypa-fronti dva močna napada. Njegove napadalne kolone so se pod težkim izgubami v našem ognju razbile. Rusi so šli potem tukaj, kakor tudi vzhodno od Burkewa in Bieniawie v svoje glavne postojanke nazaj. Število v bojih za Siemikowice vjetih Rusov znaša 50 oficirjev in 6000 mož.

Italijansko bojišče. Mir na južno-zapadni fronti trajal je v splošnem tudi včeraj naprej. Posamezni napadi so bili odbiti.

Južno-vzhodno bojišče. Ob črno-gorski meji boreče se avstro-ogrške sile vzele so v naskoku predvčerajnem vzhodno od Trebinjallino Brdo in so tem predrle črno-gorsko glavno postojanko. Včeraj je bil sovražnik pri razvalini Klobuk vržen. Od armade Koveč je pridobila je ena avstro-ogrška kolona prelaz Klisura, južno od Arilja, neka druga pa je potisnila nasprotnika čez Jelico in južno vzhodno od Cacaka nazaj. Nemške čete so zasedle Kraljevo. Bolj južno prekoračili so nemški in avstro-ogrski oddelki zapadno Moravo. Armada Gallwitz bliža se dolinski ožini severno od Kruževaca. Srbska glavna trdnjava Niš nahaja se v bol-

Schicht-Perilo — Bojno-perilo

Cenejši in naiboljši način pranja:

Zamoči perilo nekoliko ura ali preko noči s pralnim praškom Ženska hvala. Peri tedaj daljše kakor obično. Samo malo milo — najboljše Schichtovo milo znamke Jelen. — še je potrebno, da se najlepše perilo dobije.

Priščeduje posel, čas, denar in milo.

Dobiva se povsodi!

Dobiva se povsodi!

Ominol je najboljše sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

461

neobhodno potrebna.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave povzroči moč in je vsled tega pri večjem telesnem naporu

Zato jo je pporočati zlasti za triste lovec vojake, romarje itd.

garskih rokah. Tudi Sokobanja in visočine zapadno od Lukova so Bolgari zavzeli. Povod se je vjelo mnogo v civil preoblečenih dezerterjev srbske armade.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 6. novembra (W.-B.) Iz večkega glavnega stana se poroča:

Balkansko bojišče. Zavzeli smo Kraljevo. Vzhodno se sovražnika zasleduje. Dosegli smo Stubal. Oddelek Zupanjevac ka je prekoračen. V Moravski dolini usili smo do čez Obrež-Sikirico. Z nasokom so naše čete zavzele še ponči Varvarin. Vjeli smo čez 3000 Srbov. Pri Kričiviru so nemške in bolgarske glavne sile stopile v dotik. Po trdnvenem boju se je proti ljutemu odporu Srbov utrjeno glavno mesto Niš včeraj popoldne zavzelo. Pri bojih v okolini je 350 Srbov in 2 topova v bolgarske roke padlo.

Vrhovno armadno vodstvo.

* * *

Kraljevo leži v okraju Rudnik in je središče severno-zapadne Srbije ter sedež škofa. V bližini se nahaja samostan Zica, kjer so bili vedno srbski kralji kronani.

Avtstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 7. novembra. Uradno se razglaša:

Rusko bojišče. Južno vzhodno od Wisniowczyka ob Strypi in severno-zapadno od Dubna odbile so naše čete močne ruske napade. Pri Wisniowczyki bil je to sedmi poskušeni napad, ki so ga nopravili Rusi v zadnjih štirih dneh proti temu frontnemu kosu.

Italijansko bojišče. Položaj je ne-spremenjen. Vsi poskusi sovražnika, naše postojanke v oddelku San Martino prodreti, so se izjavili.

Južno-vzhodno bojišče. Črno-gorci so poskusili, v zadnjih dneh jim iztrgane postojanke nazaj pridobiti; njih napadi so se izjavili. V dolini Moravice prdirajoča avstro-ogrška kolona se nahaja v napadu proti visočinam severno od Ivanjice. Južno vzhodno od Cacakova vrgli smo sovražnika čez Glogovački vrh nazaj. Prizavzetju Kraljevega po Nemcih zamenjalo se je 130 srbskih topov. Južno-vzhodno od izliva Grude boreče se c. in k. čete so včeraj 500 Srbov vjele. Armada generala Gallwitz doseglja je z boji severno od Kruževaca dolino zapadno Morave.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 7. novembra. (W.-B.) Iz večkega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. Južno-zapadno in južno od Rige bili so večkratni ruski delni napadi zavrnjeni. Pri Dünaburgu izjavili so se sovražni napadi pri Illuxt in med jezeri Swenten ter Ilzen. V noči od 5. na 6. novembra bili so Rusi severno od Swenten-jezera s ponočnim napadom v našo postojanko usili; bili so včeraj zopet ven vrženi.

Armada Linsingen. Severno-zapadno od Czartoryska smo pri nekem odbitem sovražnem napadu 80 Rusov vjeli in eno strojno puško zamenili.

Balkansko bojišče. Avstro-ogrške čete so sovražnika od Gročina-visočine nazaj potisile in so v dolini zapadno Morave čez Slatino naprej prodirale. Na obeh straneh Kraljevega je prehod čez reko izsiljen. V Kraljevem, ki so ga zasedle po ljutem boju brandenburške čete, zamenili smo 130 topov. Vzhodno od tam so prodirale avstro-ogrške čete in so vjele 481 Sr-

bov. Naše čete stojijo pred Kruževacom. Armada Gallwitz je včeraj čez 3000 Srbov vjela, zaplenila pa 1 novo angleško kanono, mnogo naloženih municipijskih vozov, dva oskrbovalna vlaka in veliko množin vojnega materiala.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avtstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 8. novembra. Uradno se razglaša:

Rusko bojišče. Pri Sapanowu ob Ikwu, ob potoku Korminu in zapadno od Czartoryska bili so russki napadi odbiti.

Italijansko bojišče. Mir na južno-zapadni fronti trajal je v splošnem tudi včeraj naprej. V severnem oddelku doberdobske planote morale so naše čete zopet posamezne sunke sovražnika zavrnite. Za Coldi Lanata se je ljuto borilo. Popoldne padel je višek te gore v roko Italjanov; zvečer so ga naše čete v protinapadu nazaj pridobile. Sovražna artiljerija pričela je ogenj na južno fronto od Rige.

Južno-vzhodno bojišče. Na obeh straneh doline Moravice prdirajoča avstro-ogrška čete vrgle so sovražnika iz njegovih visočinskih postojank severno od Ivanjice. Nemške čete armade Köves se borijo na visočinah južno od Kraljevega; navzdol reke pri Trsteniku so si naše bojne sile priborile prehod čez visoko Moravo. Kruževac in visočino vzhodno od njega so v roki generala Gallwitz.

Bolgarska armada pridobiva v uspešnem napredovanju izhode v prostor od Leskovaca.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 8. novembra (W.-B.) Iz večkega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. Južno in južno-vzhodno od Rige, nadalje zapadno od Jakobstadt, na obeh straneh železnice Mitava-Jakobstadt ter pred Dünaburgom so Rusi po močni topovski pripravi z znatnimi močmi napadli. Njih napadi bili so deloma pod težkimi izgubami zanje odbiti.

Armada Linsingen. Ruski napadi severno-zahodno od Czartoryska ostali so brezuspešni. Vjeli smo 3 oficirje in 271 mož.

Balkansko bojišče. Avstro-ogrške čete so Ivanjico in Vjenac (896 m) dosegle. Nemške čete so v napadu na visočino južno od Kraljevega. Med Kraljevem in Kruževacom je zapadna Morava na raznih točkah prekoračena. V noči od 6. na 7. novembra smo že Kruževac zasedli.

Vjeli smo več kot 3000 Srbov; več kot 1500 Srbov pa smo ranjenih našli v bolnišnicah. Plen obstoji, v kolikor je to doslej dosegano, iz 10 topov, mnogo streliva in materiala ter znatne zaloge hrane. V dolini južno

(Binacka-) Morave prekorakali smo Praskovce.

* * *

Kruževac na zapadni Moravi je glavno mesto ednako imenovanega okraja. V gospodarskem in političnem oziru je precejšnje važnosti.

Avtstrijsko uradno poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 9. novembra. Uradno se razglaša:

Italijansko bojišče. Položaj je ne-spremenjen. Več sovražnih napadov ob Sočini fronti, na Zagoro, v Dolomitih, na Col di Lana in Sief-sedlo bilo je odbitih.

Južno-vzhodno bojišče. Od v Sibiji se borečih c in k. čet je ena skupina zasedla Ivanjico, neka druga pa je sovražnika iz njegovih, ob cesti Ivanjica-Kraljevo ležečih visočinskih postojank vrgla. Nemške čete preprodile so sovražnika iz njegovih utrd južno Kraljeva. Južno od Trstenika stojijo bataljoni v boju. V prostoru od Kruževaca boreče se nemške divizije silijo južno naprej. **Bolgari so Leskovac zasedli.**

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

* * *

Leskovac leži 35 km južno od Niša in je glavno mesto ednako imenovanega okraja ter ima 14.000 prebivalcev. Leskovac je eno najbogatejših srbskih mest; zlasti kupčija s konopljijo je velika. V srbski lasti je mesto še od l. 1878.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 9. novembra (W.-B.) Iz večkega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. Ruski napadi so se tudi včeraj zapadno in južno od Rige, zapadno od Jakobstadt in pred Dünaburgom brez vsacega uspeha nadaljevali. V noči od 7 na 8. novembra so sovražni oddelki zapadno od Dünaburga vsili v ozek del naše spredajšne postojanke. Naše čete so jih vrgle v protinapadu zopet nazaj in so vjele 1 oficirja ter 372 mož.

Armada Linsingen. Pri nekem uspešnem boju severno od Komarowa (ob Styr) smo vjeli 366 Rusov.

Balkansko bojišče. Južno od Kraljeva in Kruževaca vržen je sovražnik iz njegovih zadnjih postojank. Naše čete so v nadaljnem prodiranju. Visočine pri Gjunišu na levem bregu južne Morave so v naskoku vzete.

Plen od Kruževca zvišal se je na okoli 50 topov, med njimi 10 težkih, število vjetih pa na več kot 7000.

Armada generala Bojadjev je dne 7. novembra zvečer severno-zapadno od Aleksinaca ter zapadno in južno-zapadno od Niša dosegla južno Moravo in je v zvezi z drugimi bolgarskimi armadnimi deli Leskovac zavezala.

Vrhovno armadno vodstvo.

Rusko vojaštvo.

Danes zamoremo cenjenim čitateljem prinesiti rusko sliko, ki nam kaže počivanje ruskih vojakov na pohodu k fronti. Slika je zanimiva, ker je ravno izvirno ruska.

Ali si se na
Štajerca'
že naročil? Ako ne,
stori to takoj!

Russische Infanterie während der Rast

Avtrijsko uradno poročilo od srede.

K. B. Dunaj, 10. novembra. Uradno se nanes razglaša:

Rusko bojišče. V vzhodni Galiciji je bila zopet mir. Ruski napad zapadno od Czarnovskega bil je v ljutih bojih od nemških in avstro-ogrskih čet preprečen.

Italijansko bojišče. Delovanje italijanske artiljerije bilo je včeraj v splošnem zopet izvajanje. Sovražni napadi na južni del Podgora postojanke, proti Zagori, pri Plavju in na Col di Lana bili so zavrnjeni. V Narežini odvržene letalske bombe ubile so tri civilnih oseb, med njimi eno ženo in tri otrok.

Južno-vzhodno bojišče. Avstro-ogrške čete armade Köveš so južno-zapadno od Ivanjice močno zasedeno visočino Okoliša vzele in na Eldavistu, južnemu koncu Jelica Planine, neko iz več zapomemljivih ležečih strelskej jarkov obstoječe postojanke naskočile. Južno-zapadno od Kraljeve predijo nemške bojne sile na obeh straneh Ibarja. Južno-zapadno od Kruževaca vidobile so prostor od Aleksandrovaca. Bolgari so vrgli sovražnika pri Nišu in Aleksinacu na levem bregu južne Morave nazaj.

Namestnik generalštavnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od srede.

K. B. Berlin, 11. novembra. (W.-B.) Iz dnevnega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. Zapadno od Lige smo vstavili neki ruski sunek proti Semmeru. Zapadno od Jakobstadta so vzbilje večje napadajoče sovražne sile. Vjeli so 1 oficirja in 117 mož. Pred Dunajom omejili so se Rusi včeraj na živah, dejavje delovanje svoje artiljerije.

Armada Linsingen. Neki ruski nadaljni poskus severno od Budke so vzhodno-nemški, kuheški in avstro-ogrski regimenti vstavili. Protisnek vrgel je sovražnika nazaj v njegove postojanke.

Balkansko bojišče. Zasledovanje je povod v pravilnem napredovanju. Plen od izvajevalca znaša po sedanjih poročilih 103 skoši samih modernih topov, velike množine municije in vojnega materijala. Armada generala vladjeva poroča, da je vjela 3660 Srbov; Nišu je zaplenila 100, v Leskovacu 1 kanon.

Vrhovno armadno vodstvo.

Podmorski čolni v Srednjem morju.

K. B. Paris, 6. novembra. Naznani vojna ministerstva pravi, da so iz Atlantskega oceana došli sovražni podmorski čolni, ki so morsko ozino pri Gibraltarju izkone v noči od 2. na 3. novembra prevozili, ne 4. novembra na visočini Cuzen francoski parnik „Dahra“, v bližini Kapu Ivi francoski parnik „Galvados“ in italijanski parnik „Jonio“ potopili. Posadke parnikov Dahra in Jonio so rešene, o posadki parnika „Galvados“ manjka poročila. — Neki francoski podmorski čoln je v petek francoski parnik „Sidi Ferruch“, 40 milj od Alžirja, obrejel in potopil.

Na morju.

K. B. London, 5. nov. Angleški transportni parnik „Ramazan“ bil je dne 19. oktobra od nekega sovražnega podmorskog čolna pri otoku

Antikythera v Egejskem morju potopljen. Od 380 indijskih vojakov, ki so se nahajali na krovu, bilo je 75, od posadke pa 28 mož rešenih.

W. B. Berlin, 8. nov. Dne 7. novembra popoldne bila je mala (nemška) križarka „Undine“ pri neki patruljski vožnji južno švedskega obrežja z dvema torpednima streloma nekega podmorskoga čolna potopljena. Skoraj vsi posadka je rešena. („Undine“ imela je 2700 ton, 10 topov, 104'4 m dolgosti in 281 mož posadke.)

Bolgarski uspehi.

(Iz uradnega bolgarskega poročila od pondeljka.)

K. B. Sofija, 8. novembra. Naše čete nadaljujejo zasledovanje premagane srbske armade. Dosegle so na vse fronti Moravo in se pripravljajo, prekoračiti to reko. Razven Niša držimo v moravski dolini mesta Alešinac, Vlasotince in Leskovac. V Makedoniji zavzeli smo mesto Tetovo. Pri vhodu v Niš je prebivalstvo naše čete z rožami in hura-klici pozdravilo. Prebivalci so pozdravljali naše vojake kot osvoboditelje. Srbski vojaki so porabili zmeščavo pred zavzetjem za oplenjanje mesta. V Nišu in okolici od nas zapolnjene trofeje še niso popolnoma opisane. Doselej znani plen obsega 42 trdnjavskih topov, tisočero pušk, jako veliko število s paturoni napolnjenih kiš, mnogoštevilno municipalnih in transportnih vozov, 700 vagonov, obloženih večinoma z živiljenskimi sredstvi in orožjem za strelske jarke, mnogo tovornih in automobilev in drugih vozov, velikanske zaloge sanitetnega materiala, 12 desinfektorjev, 100 000 kosov vojaškega perila, 500 novih banj za kopanje, veliko število šotorjev, 500 vodnih pump. V mestu se nahaja še veliko število zalog streliva in magacinov. Nadalje leži mnogoštevilno topov poljske artiljerije, strojnih pušk in izredno veliko pušk, ki so jih Srbi proč vrgli, na bojišču okoli Niša. Na celem fronti vjeti Srbi se še niso pošteli. Doselej se jih je le pri Nišu čez 5000 naštelo. Zasledovanje naših zaveznikov traja istotako brez odmora naprej.

Bolgarsko poročilo od torka.

K. B. Sofija, 9. novembra (A.-T. B.) Po izredno trdovratnih bojih, ki smo jih imeli od 5. do 8. t. z obupnim sovražnikom, zavzeli smo konečno desni breg Morave ter mesta Razan, Alešinac, Niš, Leskovac in Vlasotince ter smo pričeli s prehodom čez reko. Zasledujemo sovražnika proti zapadu. V okolici Niša doselej naštet plen znaša 102 srbskih kanonov, 10 000 vjetih, 10 lokomotiv, en balon, dve radiobrojčavni postaji in drugi vojni material. Pri Leskovcu zaplenili smo 24 lokomotiv, 54 osebnih vozov, 234 tovornih vozov, naloženih z različnim materialom, 82 vozov za olje, in 10 vagonov s partronimi.

Resničnim navjalcem cen na sledu.

Na Dunaju in v Moravski Ostravi se je s hišnimi preiskavami, ciziroma s kontrolo založnih knjig pri spediterjih o gromne zaloge živiljenskih sredstev in drugih neobhodno potrebnih predmetov na dan spravilo.

Neka brezvestna banda ljudi, ki je že od začetka vojne sem težki položaj v svoj lastni

Pogače, guglhupf, močnate jedi, narejene z dr. Oetkerjevim „Backinom“, odlikujejo se z visoko redilno vrednostjo in dobrim okusom.

Puddingi, skuhani iz dr. Oetkerjevim pudding-praškom, à 20 vinarjev in mlekom, dajo delikatne močnate jedi za otroke in odraslene.

dobiček izkorisčala, je menda dosežena od svoje zaslужene usode. Kaj pomagajo vse oblastne naredbe in odredbe, da bi se vedno naraščajočo draginjo vstavilo, ako se boji in strasti, tem resničnim sovražnikom domovine v obraz posvetiti in jih neškodljive napraviti . . .

Mali kmet, ki prinaša puter in mleko v mesto, trgovke s sadjem in zelenjavom, kramar, pek in vsi drugi, se obsođijo, ako vladajoči vojni položaj le za par vinarjev poskusiti izbrati v svoj osebeni parti. Tudi opravičeno; in par eksemplarčnih kazni dosegljive je deloma prav lepe uspehe.

Zdaj pa je prišla oblast na neko drugo sled. Ne ti mali ljudje, ki morajo istotako težko pod sedanjem draginjo trpeti, so navajenci in oderuh, marve na kajitalu močni ljudje, ki so dovolj brezvestni, delati sovražniku v roke; ti povečajo z nakupom v velikem povpraševanje po blagu, ti čakajo najprve, da gredo cene še bolj uavzgor, kar ti sleparji s tem dosežajo, da skrivajo blago in ga šele v primerenem trenutku na sejem vrzejo.

Zdaj bodo menda vsej del te gospode v njenih krtinah luknjah zasačili. Oblasti so jim na sledu in veselje bi bilo ter zadoščenje, ako bi bili vsi kmalu v lukoji zaprti.

Saj ni bilo treba čakati na slučaje v Moravski Ostravi in na Dunaju, da se je izvedelo, kako se dela. Tudi v mnogih drugih krajih Avstrije ni drugače kakor v omenjenih mestih, kjer se je naslo skrite cele vagone s šephom, mastjo, žafjo in drugim. Usnje je zdaj jako draga; vlogi vrag si danes ne more pustiti več svojih čevelj popraviti. Pri spediterjih pa leži na stotine bal usnja. Naj boda potrebščina ali živiljensko sredstvo, oderuhom je vse eno! Ti oderuh in ti edino so prave hijene bojišča. Zunaj ob fronti dajejo naši vojaki svoje živiljenje za domovino, tu v domačiji izkravijo tisočeri, ker jim ničvreneži vsak griljek kruha odzamejo. Vsak novi dan prinaša zlasti za tiste, ki imajo stalno plačo, novo grozo. Kajti ti ne morejo ta grozna bremena odvreči in konec je najrevnejše živiljenje, celo pri tistih, ki so si zamogli preje semintja kaj privoščiti ali pa vsaj do sitega najesti.

Upati in pričakovati je, da s tem oblastvenim nastopom proti nabiralcem blaga ne bodo storjen zadnji korak. Dela bi bilo tu dovolj. Drugače ni razumeti, zakaj je ravao pri nas draginja tako velika.

Glasom neke uradne švicarske statistike je ravno v Avstriji navijanje cen, zlasti pri mesu, naravnost ogromno. V istem času — od julija 1914 do avgusta 1915 — narasle so cene pri mesu v Švici za 27 do 51, v Berlinu za 37 do 53, v Parizu za 33 do 49, v Milanu za 20 do 55 in pri nas za 100, 200 in še več percentov. To se tiče volov, krav in telet. Misimo pa agrarna država in moramo vendar take cene trpeti!

Tako, kakor mesne, so tudi cene vseh drugih predmetov grozovito narasle in se doslej resnične oderuhe ni moglo zasačiti (?). Zdaj se hoče menda vendar energično oderuškemu navijanju cen konec napraviti. Naj se le išče, potem se boste že našlo, iz katerih krogov prihajajo te hijene.

O policijskih preiskavah, ki se zdaj na Dunaju z vso brezobzirnostjo vodijo, izvemo celo vrsto zanimivih posameznosti, ki bodejo tudi predmet nadaljnje preiskave.

Med navjalci cene so ljudje, ki so dobivali podporo za begunce, pa so vendar založne liste (Lagerschein) celih vagonov zafje nakupili, da bi jih z dobičkom na prej prodali. Velika preiskava je imela lepe uspehe.

Dr. Oetkerjev pudding-prašek pomaga štediti pri moki.

Receptne knjige zastonj.

Dr. A. Oetker
Baden pri Dunaju.
Fabrika redilnih sredstev.

Na vsaki

Iružinski mizi

naj bi stala živiljenska sredstva in močnate jedi, ki so pripravljene po dr. Oetkerjevih receptih v lastni kuhinji.

nost
odar-
jeno.
kraju
aj še
Ma-
illogu
t u k-
kega
d te
a, ki
er ki
nemu
etom
, da-
ištvo
vso
at o-
ražne

njegovih falotovskih groženj pav nič ne bojimo; polnoma prepričani smo tudi, da bode ta lampa kmalu v luknji svoje grebe premisljavaj . . .

Morilec orožnika prijet. Poročali smo v zadnjih številkah obširno o umoru orožnikov pri Zidanem mostu. Zdaj se poroča, da se je posrečilo enega morilca Martina Zupeta vjeti. Ljubljanski „Slovenec“ je dobil o tem sledenje poročilo: „Dne 5. t. m. zjutraj je bil pri Žumberku ob hrvatski meji nevarno obstreljen morilec orožnika leta 1884 rojeni Martin Zupet. Pobegniti je nameraval na Hrvatsko. Aretirala ga je orožniška patrulja iz Spodnjega Sahora in ga prepeljala v Metlico. Zupeta prepeljelo v Ljubljano, da ga sodi vojaško kot naglo sodišče. Pri Zupetu so našli 400 kron denarja, osem prstanov, dva samokresa s strelivom. Zupet je bil že štirikrat kaznovan zaradi tatvine, javnega nasilstva in postopanja. Dvakrat je bil obsojen v šestmesečno ječo. Delal je tudi že v Ljubljani kot prožni delavec. Isče ga tudi ljubljansko deželno sodišče radi vломov v župnišča in radi dvakratnega posilstva. Njegov tovarniški Štrukelj še ni prijet in se še klati okolu Trebnjega in Št. Ruperta. Upa se, da stroga roka pravice kmalu prime tudi Zupetovega sokriva Štruklja.“

Druzega morilca orožnikov, Štruklja, išče sedaj — tako poročajo ljubljanski listi — po hribih od Zidanega mosta do Novega mesta 400 vojakov, ki so napravili kordon okoli tega ozemlja. Pravijo, da je bil Štrukelj na vseh Svetnikov večer na Mirni, kjer je na piščalko žvižgal pred Šmalcovo hišo in tolkel po vrath, pa mu niso odprli. Drugega morilca Zupeta so v soboto zvezcer pripeljali v Ljubljano in je sedaj v bolnišnici deželnega sodišča. Ranjen je v roki in glavo. Obstrelili so ga kmetje z lovsko puško. Zupet pripoveduje, da ima njegov sodrug Štrukelj devet otrok in da je ločen od svoje žene živel z neko drugo žensko v Trstu.

Železniška nesreča Na postaji Storje trčil je osebni v tovorni vlak. Štiri vagoni tovornega vlaka, ki so bili s petrojem naloženi, bili so razbiti. Petrolej se je izil v blizu tekočo Voglino, ki je imela vse mavričine barve. Tudi je bilo pri tej nezgodi pet oseb ranjenih. Dosej še ni dognano, kdo je nesreča kriv.

Grad Miramar pri Trstu so italijanski letalci poskusili že parkrat z bombami obmetati. Grad je pač vsakomur znan, kdor je že Adrijano obiskal. Nahaja se 6 km severno-zapadno Trsta na skali, segajoči daleč v morje. Sezidan je bil v letih od 1854 do 1856 v normanskem slogu iz apnenca. Grad je bil last pokojnega mehiškega cesarja Maksimilijana, brata našega cesarja. Dne 10. aprila 1864 mu je v tem gradu mehiška deputacija ponudila cesarsko kruno. Zdaj je grad last naše cesarske družine. Pogled na grad je naravnost krasen. Nekdaj pa je stala tam kmetska hiša, last posestnika Danova, od katerega jo je kupil z veličjem vred cesar Maksimiljan ter je tam postavil svoj grad. Nerazumljivo je, zakaj Lahin ravno ta grad obstreljujejo; pač zgolj iz podivjanosti.

Pošiljanje časopisov na bojišče. Časopisi, ki se jih pošilja na bojišče, ne vživajo pristojbinske svobode, mora se jih marveč frankirati. Privatne stranke, ki pošiljejo časopis na kakovo poštno adreso, morajo prilepit znak, kar so predpisane za tiskovine, torej 3 oziroma 5 oziroma 10 vinarjev.

Naslovi na dopisnicah vojnim vjetnikom na Ruskem se naj pišejo razločno in naj bodo popolni. Rusija je velikanska država in ne zadostuje, če se na primer zapiše „Karlovka na Ruskem“, ampak navesti je poleg kraja tudi gubernijo in če mogoče tudi okraj ali poštno postajo.

Veleizdajalci. 461 tiralnic (Steckbrief) je izdalo divizijsko sodišče za one prebivalce mesta Semlin, ki so svoj čas pobegnili v Srbijo. Zagrebško kazensko sodišče je obenem odredilo konfiskacijo njihovega premoženja. Gre se za ljudi, ki so na veleizdajalski način držali s Srbijo.

Bolgarsko žito za Avstrijo in Nemčijo. „Kölnerische Zeitung“ poroča iz Sofije: Zastopniki nemške nakupovalne družbe za žito so dospeli

v Sofijo in so ob veliki naklonjenosti vlade začeli svoje delo, da zagotove Nemčiji in Avstriji zadosten dovoz žita in sočivja. Sedaj bosta mogli osrednji državi uvažati tudi ovčjo voljno iz Turčije in nekoliko tudi iz Bolgarije. Morda dobitu tudi nekoliko bombaževine iz turške Male Azije. Največ pa se računa na dovoz bolgarskega in rumunskega žita. Bolgarija bi nam mogla dati 2 do 4 milijone meterskih centov. Od rumunskega, že kupljenega žita, odpade na Avstrijo kakih 6 milijonov. Še od lanske letine pa ima Rumunija prostih kakih 15 milijonov centov žita in koruze.

Bolgarski špion. Kakor poročano, so Rusi obstreljevali bolgarsko pristanišče Varna in napravili tam precej škode. Zakrivil je to v prvi vrsti kapitan bolgarskega parnika „Sofija“ imenom Prutkin, ki je pred izbruhom rusko-bolgarske vojne vozil med Varno in Konstanto ter izdal Rusom vse varnostne priprave, zlasti pa lego min v varnskem pristanišču. Prutkina so Bolgari vjeli in kot špiona obesili.

Spolne bolezni in vojna. Med najžalostnejše pojave sedanje vojne spada pač dejstvo, da so se najnevarnejše spolne bolezni grozovito pomnožile. O tem bi vedeli mnogo povedati civilni kakor vojaški ter policijski zdravniki. Javna in tajna prostitucija se je silno razširila in ker se je razneslo vse polno spolnih bolezni, je opravljena skrb za ljudsko zdravje in za zdravje prihodnjih generacij. Vojaške oblasti so v tem oziru s prav strogimi odredbami storile vse, kar je v njihovih močeh, da omejijo to nevarnost. Želeti je pa tudi, da bi civilne oblasti tej stvari posvetile največjo pozornost in poskrbeli kar treba v varstvu prebivalstva.

Krmila. Da se zaloge krmil kolikor mogoče dolgo ohranijo, je treba v sedanjih težkih razmerah porabiti vse rastline in rastlinske dele, ki so dobri za krmljenje. Vsled velikih množin in velike redilne vrednosti, ki je podobna oni dobrega travniškega sena, bi se morala krompirjevka porabiti kot seno ali pa skisati. Krompirjevka se ne sme sveža pokladati. Krompirjevka ima trikratno redilno vrednost slame ozimnega žita (34 proti 11.5 vsebine škroba) in vsebuje 6.7% prebavljivega surovega proteinja, slama ozimnega žita pa samo 0.2%. Seno iz zmrzle krompirjevke ima isto krmilno vrednost, kakor ono iz zeleni, kar se je dokazalo z eksaktnimi poizkusi na prežekovalcih, ki so jih napravili v Nemčiji. Nadaljnja prednost zmrzle krompirjevke obstoja v tem da so listi, torej deli, ki imajo največ redilnih snovi, sprti in se vsled tega ne drobe tako lahko, kakor pri senu iz krompirjevke, ki je bila sveža požeta ali se je posušila.

Tretje avstrijsko vojno posojilo se je zopet znamenito obneslo in nanovo pokazalo veliko gospodarsko moč prebivalstva Avstrije ter njeno navdušeno patriotično mišljenje. Natančni uspeh tretjega vojnega posojila še ni objavljen. Ali gotovo je, da je bilo podpisanih več kakor 4015 milijonov krov.

Topla obleka in perilo za vojake. Vojni oskrbovalni urad na Dunaju nam piše: Vse dobrozročne ljudi prosimo, da darujejo denarne zneske za nabavo tople spodnje obleke za naše vojake. Odbor bo za došle darove nakupil posebne vrste toplega spodnjega perila po sistemu „Siegeshemd“. Ta spodnja obleka krije prsa, hrbet in spodnji del trupla in je narejena iz celega. Odlični zdravniki so spoznali, da je ta obleka ena najboljših. Narejena je tako, da vsak komad lahko obleče šibkejši ali močnejši vojak. Darila naj se naslovijo na: Kriegsfürsorgeamt, Wien III., am Heumarkt 23.

Zmrznili je v okolici Beljaka kačar Jožef Egger iz Tschinowitz. Prejšnji dan odsel je pisan od dela. Našli so ga drugo jutro mrtvega.

Rudarska smrt. Iz Hüttenberga na Koroškem se poroča, da sta bila v jami zasuta kopač Ferdinand Rumpold in W. Gruber. Medtem ko je bil Gruber le lahko ranjen, zasulo je Rumpolda popolnoma, tako da je bil bržkone takoj mrtev. Doslej mrlja še niso mogli izkopati.

Kobaridci! Vsi begunci iz Kobarida, Bovca naj mi naznani svoje naslove. Ob enem naj vprašajo za pogresane ude družine (v ta namen je priložiti znamke 30 vin, za odgovor). Enako se zahtevajo novice in naslovi vojakov. Na ta način bo vsak izvedel o svojih. — Ivan Gabršček, učitelj, Dolina pri Trstu.

Tatvina. Graščaku Rudolfa Salzer v Hartmansdorfu bil je iz njegove žage ukraden 400 kron vredni jermen. Tatvino je izvršil neki hlapec, ki si je pustil iz jermena že več parov čevelj podtemplati.

Nevarna psa. Pri Liberku sta dva psa več ovc raztrgala in požrla. Enega psa so že ustrelili, drugega pa ta usoda še čaka.

Promet s strojili. Po naredbi trgovinskega ministerstva, ki določa najvišje cene za ježice za smrekovo in hrastovo lubje, se morajo vse zaloge strojil ponuditi v nakup centrali za kože in usnje. Ponudbe glede ježic je bilo predložiti do 20. oktobra in sicer po stanju, kakor so znašale zaloge dne 8. oktobra. Nove zaloge je kasneje ponuditi v nakup 1. in 15. dne vsega meseca. Hrastovo in smrekovo lubje je bilo ponuditi samo enkrat in sicer 20. oktobra. To ponudbo staviti niso bili zavezani oni lastniki teh predmetov, katerih zaloga ježic, oziroma hrastovega in smrekovega lubja ne presegajo 2500 kg. Izdelovalci usnja smejo zaloge, ki jih že imajo v posesti, porabiti v svojem obratu. Ježice se morajo ponuditi v nakup zgoraj omenjeni centrali, če tudi jih je bil lastnik morda prodal kmu drugemu. Najvišje cene za smrekovo lubje so različno določene. Za lubje iz alpske pokrajine in Ogrskega se plačuje po 39 in 37 K, iz Slezije po 25 do 30 K, za lubje iz drugih pokrajini po 22 in 26 K. Nižje cene veljajo za zvito lubje, višje cene pa za lubje, ki je zlomljeno ali stolčeno. Cena hrastovemu lubju je 30 kron v snopih, 32 kron, če je rezano, 34 K za zmleto. Za ogrske v slavonske ježice je določena cena po kakovosti in znaša 55, 41 in 27 K, za ježice iz drugih krajev pa 45, 32 in 23 K. V teh cenah so obseženi tudi stroški za dovoz k nakladalni postaji in stroški za nakladanje.

Oddaja vojnih vjetnikov. Cesarstva namestnija nam naznana, da se pod gotovimi pogoji oddajajo vojni vjetniki za delavske svrhe tudi v skupinah po 10 do 20 mož. Število takih skupin pa je zelo omejeno, ker se v tem slučaju zahteva preveč stražnega objektov. Radi tega se na prošnje za 10 do 20 vjetnikov za eno občino ozira le v posebnega ozira vrednih slučajih. Prošnje je torej treba dobro utemeljiti in jih poslati na okrajno glavarstvo, katero jih pošlje vojaškemu poveljstvu v Gradcu. Vojna oblast zahteva, da se pri prošnjah za vojne vjetnike vloži pri politični oblasti kavcija, ki znaša za občino (t. j. za javna dela, popravljanje cest itd.) 20 K, za zasebnike po 30 K za enega vjetnika. Ako se delodajalec pregreší zoper pogodbena določila glede ravnanja z vjetniki, vložena kavcija zapade na korist vojnemu zakladu. — Ako delodajalec hoče svojemu sosedu dati n. pr. za nekaj dni vjetnike na pomoc, mora to naznani vojaški oblasti, katera mu je vjetnike izročila. Natančna posojila glede vjetnikov delovalcev dobijo tiste osebe v občini, katere so določene, da nadzorujejo vjetniško delo in imajo nalogo, da poročajo oblasti, če se vse v redu vrši.

Vojni škornji. Listi poročajo, da se je vojno ministerstvo odločilo opremiti armado po nemškem vzoru s poluviseškim škornji. Vojna uprava je že naročila veliko množino tega novega, zlasti v zimskem času praktičnega obuvala ter bodo prihodnje pošč formacije že odšle v teh škornjih na bojišče.

Letnik 1898 pride k nabiranju. Poroča se, da bodo mladeniči rojstnega letnika 1898 v kratkem klicani k prebiranju. Občine in druga oblastva so že dobila potrebna navodila.

Na polju časti padel je v bojih proti Italijanom lajtant Ernst Hofbauer, sin nadučitelja in župana v Gamsu pri Mariboru. Bil je v glavo zadet sredi svojih vojakov. — Na južno-

Obesil se je v Brežicah eksekutor J. Jančič. Baje se je bil kazni, ki bi jo zaradi nekega pretepa dobil.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejini, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejimi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 13. novembra v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 15. novembra v Gomilici, okr. Lipnica; pri Š. Rupertu okr. Weiz; v Friedbergu; v Pöllan**; v Poličanah**, okr. Slovenska Bistrica, v Radgoni**; v Središču, okr. Ormož; na Vranskem**; v Schladmingu**.

Dne 16. novembra v Altenmarktu**, okr. St. Gallen; v Radgoni*; v Omožu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s porabno živilo); v Ptiju (konjski in govejski sejem ter tudi z žrebeti).

Dne 17. novembra v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Ptiju (svinjski sejem).

Dne 18. novembra na Bregu pri Ptiju (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s klavno živilo).

Dne 19. novembra v Wettmannsättenu**, okr. Deutschlandsberg; v Ivnic**; v P. dscidi**, okr. Kozje; v Slovenjem Gradcu**; pri Š. Jurju ob Pesnici**, okr. Maribor; v Rušah**, okr. Maribor; v Zgornji Polskavi**, okr. Slovenska Bistrica; v Lučah**, okr. Gornji grad; pri Š. Jurju ob juž. žel*, okr. Celje; v Rogatcu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z zaklano živilo).

Dne 20. novembra v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 22. novembra v Podčetrtek**, okr. Kozje; v Sinabelkirchenu*, okr. Gleisdorf; pri Sv. Jurju ob Ščavnici, okr. Gornja Radgona; v Arvežn**; pri Š. Jurju**, okr. Vrancska; v Ernovžu**, okr. Lipnica; v Šoštanju**; v Mautern.

Dne 23. novembra v Semriachu, okr. Frohnleite; v Slovenski Bistrici**; v Ormožu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s porabno živilo).

Dne 24. novembra pri Sv. Marjeti na Pesnici**, okr. Maribor; v Laškem, okr. Celje; v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Mariboru*; v Ptiju (svinjski sejem).

Okisanje vodne repe.

Za gospodarstva, v katerih se od nekdaj pripravlja kisla repa, ni potreba tozadvenega navodila. Tako navodilo bi bilo potrebno samo za taka gospodarstva, v katerih se ljudje niso poprej s tem pečali.

Repa se opere, olupi in zopet opere. Potem se jo pusti, da se odleže nekoliko posuši, da pri narezovanju bojno leži in ne drči. Z navadnimi noži za zelje se potem nareže repa v tanke krožce, ki se zložijo v predalico tesno eden poleg drugega in se nato zrežejo v zname rezek.

Nato se repa osoli. Na 100 kilogramov repnih kosov se da 1 do 1½ kilograma soli, torej približno polovico toliko soli kakor za kislo zelje. Ako se repa močno osoli, dobi lahko trpeč okus.

Osoljeni rezek repa se potem dajo v plasteh v kadi in se z rokami silačijo, toda steptati se ne smejo, kakor se to zgodi pri pripravljanju kislega zelja, ker je repa zelo brhka, se lahko raztrga, zmečka in slatka.

Na površje se dene čist kos platna, se položi dobro prilegajoče deske ali pokrov, v katerego so zrtvane luknje, nato se naloži na njo čisto kamenje in se skrb za to, da stopi polivka, ki se kmalu na to napravi, črez njo. Na deske ali na pokrov se ne sme naložiti tako težko kamenje kakor pri kislem zelju. Ako polovica toliko kakor na kislo zelje, zadostuje popolnoma.

Ko se neha kisanje, tedej se odvzame kamenje in deske in se površina očisti.

Končno se skuhana solna raztopina (1 liter vode in 1 do 2 dekagrama soli) ohladi in se polije na s platom in deskami pokrito, s kamenjem obloženo repo.

Gnojenje vrta za zelenjavo z apnom.

V na apnu revni zemlji ne morejo redilne snovi, kar jih je ali kar se jih dcova z gnojenjem, dobiti dovolj moči. Zaradi tega je v takem slučaju začasno gnojenje z apnom neobhodno potrebna raredba.

Posebno veselje je vapnenje vlažne zemlje, ki vsled pogostega močnega gnojenja s hlevnim gnojem in s tem zvezanim kupljenjem snovi črne prsti pri odsotnosti apna lahko postane kisla.

Tudi težka prsi je hvaležna za gnojenje z apnom, ker postane s tem mnogo bolj rahla in mehka in sposobnejša za nasad zelenjave.

V jeseni se da na 100 kvadratnih metrov površine približno 25 do 30 kilogramov sveže poglašenega, v prahu razpadlega apna, ki se na grapani zemljii kolikor mogoče.

enakomerno raztresi. Čez zimo se apno polagoma razkroji in v zemlji fino razdeli.

Zgano apno se ugasi v finoznato maso, ki se dobro razsipati, ako se v virtu zunaj na kup naklada in v vlažno zemljo dobro zakrije. V 2 do 3 tednih je počasno in v drobtne razpadlo.

V apnu revni in težki zemlji bi se naj to gnojenje z apnom po močnosti vsaka tri leta ponovilo, vsed česar bi se doneski znatno zvišali.

Na takih gredah ali poljih, kjer se pojavlja guša na obrvotu in zelju in povroča grde luknje v rastlinah, se priporoča redno gnojeni z apnom v jeseni ali pred zimou. Na kvadratni kilometr površine se dene 1/3 do 1 kile uglašenega (čganega) apna, ki se kolikor mogoče zdrobiljen pred zimou natrosi na raho zemljo.

Zračenje krompirjevih shramp.

Izkopan in v shrambu spravljen krompir v prvih tednih močno diha, kar ima za posledico, da postane zrak topeljši in vlažnejši.

S tem se pa poveča nevarnost gnitja in plesnobe prav posebno, ker vlažnost in toplota sta prva predpogoj za razvoj gnilobe in plesnobe. Zatorej je sedaj v jeseni brezposredno potrebno imeti odprtne vse odprtne in okna.

Še le pri ostrejšem mrazu in ko pada zračna toplota v shrambah na 3 do 4 stopnje Celzija, se zaprejo okna, skozi katera se zrači in se naj zavaruje prostori kolikor mogoče dobro proti mrazu. To se zgodi najbolje z obkladanjem vrat in oken s gosto spletjenimi slaminatimi odejami.

K žetvi motovilca.

V oktobru se začenja nabiranje okusnega motovilca, ki daje prijetno menjavo. Pri tem je važno, da se gleda na to, da se vedno nabirajo največje ali pregost stoječe rastline, da dobijo one, ki so ostale, več prostora za razvoj.

Redko stoječe sajenke motovilca se razvijejo v krepke rastline, ki se dajo lahko narezati in čistiti, med tem ko pregost stoječe vsled pomakanja hrane zaostanejo v svojem razvoju, čez zimo jih stiča sneg in pri izkopavanju in čiščenju v kuhih povzročajo veliko dela.

Lesen pepel za vrte.

Lesen pepel spada med kalium vsebujoča gnojila in se lahko v vrtu za zelenjavo z najboljšim vspethom uporablja — v prvi vrsti za fiol, grah, zelje in čebulo. On pa ima poleg gnojilnih vrednosti tudi dobro moč, s katero zemljo rahlja, kar se zlasti ceni pri izletih, trdi zemlji.

Lesen pepel se posipa najbolje že v jeseni predno se prekopanje na greda. S tem se lahko snovi, ki so v pepelu, dobro z zeljo pomešajo in razkroijo.

Oton Brüders, strokovni učitelj in vodja poizvedovalnega mesta za nadzor zelenjave in krompirja pri c. kr. namestništvu.

Bolni na pljnčih Aflenz Hofacker (830) Štajerska Provinz

Sanatorij

Aflenz

Hofacker (830) Štajerska Provinz

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Avstrijsko poročilo.

Proti Rusom. Zapadno od Czartoryjske vrgle so naše in nemške čete Ruse nazaj do Styra. Vjeli smo 4 oficirje, 200 mož in 8 strojnih pušk.

Proti Lahom. Lahi so pričeli zopet s svojimi naporji, zavzeti Goricu. Med odmorom tretje Sočine bitke uvrstili so nadomestne in nove čete. Včeraj so po večurni artilj. pripravili na celi fronti od Plave pa do Monte dei sei Busi z velikimi silami napadli. Zopet so odbili hrabri branitelji vse na pade sovražnika pod na jatežimi izgubami za Italijane, katerih napadalno veselje je za ta dan povsem ponehalo.

Proti Srbovom. Vzhodno od Trebinja odbili smo močni črnogorski napad. Sovražnik je imel hude izgube. Srbe smo vrgli iz raznih postojank na hrbitu Zemerno. Naše čete prišle so na Krnjo Jelo in Bogles. Na Trsteniku vjeli smo 1000 Srbov. V Vrinjačka Bunji zapustili so Srbi vojno bolnico s 1000 ranjenimi vojaki in oficirji ter 1 zdravnikom. Bulgari so prekoračili pri Aleksini Moravo.

Sasanow.

Prinašamo sliko ruskega ministra za zunanjosti Sergija Sasanowa, ki je eden najhujših naših sovražnikov in obenem tudi eden

Sergius Sasanow

glavnih povzročiteljev sedanje svetovne vojske. V zadnjem času se je govorilo, da je Sasanow odstopil, pa potrjena ta vest še ni.

Nemško poročilo.

Hindenburg. Zapadno Rige zavnili smo tri ruske napade, podpirane od ognja ruskih parnikov. Vjeli smo čez 100 Rusov.

Balkan. Zasledovanje Srbov južno in zapadno Morave je lepo napredovalo. Vjeli smo čez 4000 Srbov.

Veselo presenečenje za naše junake je prava Böhnenjaja ura od znane f. ur Max Böhnel, Dunaj IV., Margarethenstraße 27/51. Izdelana je kako otusno, ima dobro anker kolesje in je stalni spomin na veliko svetovno vojno. Na zahtevo dobri takrat čitalci našega lista navi ilustrirat katalog zastonj in poštne povezne. Zdostuje dopisnicu z matičnim naslovom.

Pri vladajućem gorken letnem času je priporočljivo, ako se v vsaki hiši desinfekcijsko sredstvo. Opozorjam na današnji inzerat Lysoform-tvornice.

Bolečine v hrbtni, bodenje v strani, v hrbtu, heksešus, čudimo, ali je vsled prebljenja cirkulacije krvi počasnejša ali omejeno. Kakti hitro bode kriči z živahne cirkulacije, izginile bodojo tudi bolečine. To pa dosežemo z masažo z jako dobrodelnim, polečne odpravljajočim Fellerjevim rastlinskim esenčnim fluidom z značilnostjo „Elsa Fluž“^d, katerega tudi mnogo zdravnikov priporoča v rabi. 12 steklencic pršje franko za 6 krov lekarjan E. V. Feller, Stubička, Elsa-trg 241 (Hrvatsko). Od Fellerjevih odvaljnih Rabarbar-kroglic z značilnostjo „Ela-kroglice“ atane 6 škatljic franko 4 K 40.

Mleka, Če malo in dostikrat se ga ne more otrokom toliko dati, kakor bi bilo to želiti. V obliki puddingov, narejeno iz dra Oetker puding-praska, $\frac{1}{2}$ litra mleka, 5 dkg sladkorja; zamore se mleko stedit in vendar otroškemu organizmu začeljeno redilno sredstvo dovesti. Veselje je videti, kako se otroci vsake sirosti na teh puddinjih razveselijo.

Mizarski ::
::: učenec
se tako sprejme pri
A. F. Hickl, manufakturna trgovina v Ptiju.
pri Ptiju. 484

Dekle za iztoč
obej deželnih jezikov
možna, ki zna dobro
učenati, se sprejme
za detailno trgovino z
članjem. Vprašanja na
Simon Hutter Sohn v Ptiju. 495

Staro vino
več polovnjakov, laški
rizling se proda pri
K. Ussar-Hutter,
Zavreč. 499

Kupujem:
zabelo, maslo, jajca,
fižol, orehe, žganje,
vino, Haber, Racje
(Kranichsfeld). 501

En komi in
en učenec 400
se sprejmeta tako pri
A. F. Hickl, manufakturna trgovina v Ptiju.

Kovaški pomočnik
in učenec
se tako sprejmeta pri
Antonu Löschnig, kovaški mojster, Turnišče
št. 66 pri Ptiju. 492

Priden trgovski pomočnik
se tako sprejme pri
Johan Toplak, trgovina
z mešanim blagom,
Juršinci pri Ptiju. 496

Pridna prodajalka
za mešano blago in
mlad komi
špecerijske stroke se
proti dobremu plačila
tako sprejmeta pri
Friedrich Jakowitsch v
Celju. 491

Zahtevajte

v vseh trgovinah in trafikah

Štajerčeve užigalice

(„Štajerc“-Schweden.)

Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, iz datna in štedilna, 5 kg poskusna vreča K 12—franko po povzetju. $\frac{1}{2}$ klgr. veleprimo najfinješči čaj K 240, 50 komadov različnih lepih razglednic samo K 1—oddaja A. Sapira eksport kave in čaja Tiszabogdan 490.

100 lit. domače pijače!

osvežujoče, izvrstna, vzame zejo, zamore vsakodobno z malimi troški sam napraviti. V zalogi so: ananas, jabolko, grenadine, maline, muškatniki, pfefermet, pomoranče, waldmeister, višnje. Vsak neuspeh izključen. Ta domača pijača se pije lahko poleti bladna, pozimi pa vroča namesto ruma ali žganja. Snovi z načinom navodilom stanejo 4 K 10 franko po povzetju. Na 5 takih porcij dajem 1 porcijo zastonj. Za ekonomije, tovarne, večja gospodarstva, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker to delavca osveži, ne pa opijani in mu ne odvzame delozmožnosti. 316

Johann Grollich, anglijska drožerija, Brno št. 636 (Moravska).

Neprijetne lasi

v obrazu, na lakti in rokah odpravi tekom 5 minut
dra. A. RIX odstranjevalec las,
gar. neškodljiv, zanesljiv, uspehl, ena doza za
K 4.—zadostuje. Pošljite se strogo diskretno.

Ros. dr. A. RIX laborat. DUNAJ, IX., Lackierergasse 6/K.
Zaloge v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram v Ljubljani lekarnar: pri „zlatem jelenu“, v drožeriji A. Kauč in „Adria“. 489

500kron

Vam placam, ako moje **Ria-balzam** Vaša kurja očesa, bradavice, trdo kožo ne odpravi brez bolečin v 3 dneh. Cena 1 posodice z garancijskim pismom vred K 1—3 posodice K 250. Stotorek zahvalnih in prizanljivih pisem. 492

Kemeny, Kasehan (Kassa) I. poštni predel 12/29. Ogrsko.

Kovači pozor!

V Klečah, občina Hrastovci pri Studencih, se
dobi zopet znano izvrstni

kovaški premog

(nur Gries-Kohle)

Dovaža se lahko in je blizu okrajne ceste.

Rudokop v Hrastovcu.

Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepanje krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsucth) itd.; steklenica 2 K.—Tekočina za prsa in pljuve, stekl. 1:20 K proti kašlju, težki sapi itd.—Čaj in pihouette za čiščenje krvi à 80 vin.—Čaj proti gihu à 80 vin.—Balzam za gih, ude in živce stekl. 1 K; izvrstno mazilo, ki odstrani bolečine.—Bleiburski živinski prašek à 120 K. Prašek proti odvajjanju krvi v živalski vodi à K 160—Izvirni strup za podgane, miši, ščurke à K 1—. Razpošiljatev L. Herbst, apoteka Bleiburg na Korčkem. 49

Rudečica nosa

Dr. A. Rix Kosm. Laboratorium Wien IX, Lackierergasse 6/K. Zaloge so v Mariboru: Lekarna k „angelju varuhu“, lekarna k „zlatemu jelenu“, parfumerija A. Kauč in drožerija „Adria“.

Prodam takoj malo posestvo

katero obstoji iz novozidane hiše in gospodarskega poslopja, vse z opeko krito, posestvo obstoji iz dobrih njiv, travnika in gozda, vsega skupaj je okoli 9 oralov zemljišč. Hiša je oddaljena 5 minut od šole, 10 minut od župnijanske cerkve in 25 minut od železniške postaje. Naslov se izve pri upravnosti „Štajerca“. 493

Proda se takoj

nova zidana hiša

z edino gostilno pri farni cerkvi; v hiši so tudi prostori za trgovino; kdor želi kupiti, naj si sam ogleda in da za ceno in pogojne izve.

Naslov prodajalca se izve pri upravnosti „Štajerca“. 494

Zagotovljen uspeh, drugače denar nazaj.
Zdravniško sprtevalo o izbornem učinku!

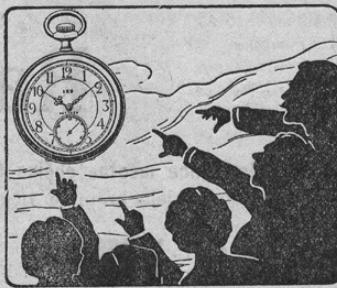
Polna krasna prsa

dobite pri rabi 490

med. dr. A. Rix krema za prsa.

Dobra „IKO“ ura

je od vseh občudovana in začeljena, kajti ona je 453
mojstrosko delo urarske umetnosti!

Štev. 410 Nikel-anker Roskopf ura K 410
705 Roskopf-ura, kolesje v kamenjih 590
" 449 Roskopf-ura, gravirani, močno posrebrani dvojni manetji 720
" 720 Srebrna cilindrična n-oar-ura 970
" 600 Radium-žepna ura, sveti ponodi 840
" 1450 Veriga iz bele kovine K 280, n. kel 1-
" 1203 Dobra ura-budilnica 850
" 1360 L-pa stenska ura 480
" 1142 Srebrna broša 250
" 1148 Srebrna broša, 3 deli 150
" 468 Duble-zlato srčice 480
" 1265 Diamant za rezanje stekla 550
" 1845 Unani, zlato na srebru 240
" 1022 Srebrni rožni venec 570
" 518 Nickel-kavalirska ura 750
" 518 Nickel-tula-ura, dvojni manetji 980
" 712 Nickel-anker IKO ura, 18 rubinov 14-
" 776 Srebrna IKO ura, dvojni manetji 33-
" 801 Srebrna damska ura, 6 rub nov 950
" 817 Srebrna damska ura, dvojni manetji 18-
" 556 Dolga srebrna damska verzicica 5-
" 1316 Lepa ura na pendelj 10-50

Razpošiljatev po povzetju, kar ne izmenja!
doprave, se

Velika izbiha ur, verižic, prstanov, kinča,
daril id. v krasnem ceniku zahievajte ga
velikem zastonj in franko.

Vse ure so natančno regulirane.

Lastna fabrika ur v Švici. — Lastna marka „IKO“ svetovno znana.
Krščanska razpošiljalna hiša

H. SUTTNER samo LJUBLJANI št. 701
Svetovno-znana vsled dobave dobrih ur. — Nobene illjalke.

Jako dobro idoča Špecerijska trgovina
z istotako

tobak-trafiko

se zaradi starosti sedanjega lastnika poceni odda.
Tudi je hiša na prodaj. Le resni reflektanti naj
se obrnejo na upravo „Štajerca“. 497

Brata Slawitsch

v Ptiju

Franzianplat in Bruckergasse

priporočata izvrstna šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeci ceni:

Singer A ročna masina K 50—

Singer A K 60—70—

Dürkopp-Singer K 70—90—

Dürkopp-Ringschiff za silvije K 130—

Dürkopp-Zentralbobbin za silvije K 140—

Dürkopp-Ringschiff za krojace K 160—

Dürkopp-Zentralbobbin mit versenkbarem Oberteil, Luxussättigung K 160—180—

Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarie K 180—200—

Minerva A K 120—

Minerva C za krojace in čevljarie K 160—

Howe C za krojace in čevljarie K 90—

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje — Najne cene so nižje, kajor povsed in se po pogodbah plačuje tudi lahko na obroke (räue).

Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne, ker solidnost je le tistim znana, kateri imajo masine od nas.

Cenik brezplačno.

Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost, hitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3—, vel. doza, zadostuje za uspeh, K 8—.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Lackierergasse 6/K.

Razpošiljatev strogo diskretna.

Zaloge v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram v Ljubljani lekarnar pri „zlatemu jelenu“, v drožeriji A. Kauč, in „Adria-Drogerie“.

Proti nalezljivosti

moramo se tembolj varovati, ker se sedaj nalezljejo bolezni, kakor skleratika, Špički osepnice, kolera, legar v večji meri pojavljajo. Zato se naj rabi povsodi, kjer se take bolezni pokažejo, dobro razkuževalno sredstvo, ki naj bi bilo v vsaki hiši na razpolago. Po preizkusu je sedanost najboljše razkuževalno sredstvo v zavodu prof. Löffler, Liebreich, Proskauer, Diversea, Vas, Pfeiffer, Vertun, Pertlik itd.

LYSOFORM

ki je brez duha, brez strupa in po ceni ter se dobri v vsati le-karni in drožerji v izvirnih steklenicah (zeleno steklo) za 90 vi-narjev. Uspeh Lysoforma je zanesljiv in gotov in se zato od vas-kega zdravnika rabi za razkuževanje v bolniški postelji, za umi-vanje ran, oteklin, za antiseptične obvezne za izrigacijo.

Lysoform-milo je fino, nalaho milo za toaleto, ki vsebuje 1 odstotek Lysoforma ter antiseptično učinkovite. To milo se lahko rabi tudi pri najboljši veji koži kakor tudi za otroke in dojenčke. Ono naredi kožo mehiko in prozo ter nareja tako aromatičen duh. Zadostuje le en poskus in Vi boste vedno rabili le to izvrsto milo, ki je le navidezno drago, v porabi pa je jekonomično, ker en kos za dolgo čas zadostuje. Komad stane 1 K 20 vinarjev.

„Pfleffermiz-Lysoform“ je dobro učinkovito, antiseptična usnina voda, ki slab duh iz usi takoj in gotovo prežene, zobe obeli in ohrani. Rabi se lahko (udi pri nahodu in griu, pri kaši, pri kataru, za grjaljanje po zdravniških predpisih). Nu češo vede zadostuje samo par kapljic. Izvirna steklenica stane samo 1 kruno in 50 vinarjev ter se dobri v vsaki lekerni in drožerji. Zanimivo knjigo z naslovom: „Zdravje in razkuževanje“ (Gesundheit und Disinfektion) posije na zahtevo zastonji in postnine prosti: Chemiker HUBMANN, Referent der Lysoformwerke, Wien XX, Pe-traschgasse 4.

ETROLEJ

dobavlja v cisternah in lesenih sodih prompt in na dobavo v elektrotrgovina

Josef Pick v Gradcu.

Zahtevajte

zastonji in franko moj glavni cenik z 4000 podobami ur, zlatega in srebrnega blaga, godbenih instrumentov, usnjatega in jeklenega blaga, predmetov za domacijo in toaleto, orozja itd.

Prva fabrika ur HANNS KONRAD

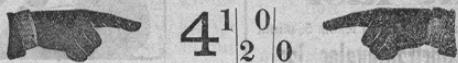
e. in kr. dvorni liferant, BRÜX st. 731 (Češko).

Nikel-Roskopf-ure K 3/90, 4/20, 5/—. Srebrne ure K 8/40, nikel-budilnica K 2/90; budilnica z dvema zvonoma K 4/—. Razpošiljatev proti povzetju. Brez rizike! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Hranilnica (Šparkasa) mestne občine Celje.

Razglas.

Hranilnica mestne občine Celje naznana, da se pri njej kakor doslej tudi zanaprej obrestujejo hranilne vloge s

Z novimi kakor tudi s dostavnimi vlogami zamore lastnik vložne knjižice vselej in v vsaki višini vloge prostovoljno razpolagati.

Knjižice lastnih hranilnih vlog kakor tudi vojnega posojila se sprejemajo v brezplačno shranitev.

Zunanjam vložiteljem nudijo se brezplačno na razpolago poštni-položni listi.

V spomin 50-letnega obstanka te hranilnice

izdajale se bodo v tekočem letu posebno lepo opremljene vložne knjižice, ki imajo izvanredno sposobljenost za darila.

125

Ilustrirani cenik št. 754 zastonji in franko

Mašine za pripravo krme

Reporeznice, slamoreznice ◇ ◇ ◇ ◇ ◇
Stroje za paranje, krompirja, mečkalnike ◇ ◇ ◇
Drobilnike, parilnike živilske krme ◇ ◇ ◇
Rebličče za robkanje koruze ◇ ◇ ◇ ◇ ◇
Stiskalnice za seno in slamo ◇ ◇ ◇ ◇ ◇

izdelujejo in dobavljajo

PH. MAYFARTH & Co., Dunaj, II., Taborstraße Nr. 71

Fabrika kmetijskih in obrtnih strojev.

466

8 dni na poskušnjo

pošljem vsakomur na 8 dni, izmenjam ali denar nazaj, po povzetju.

Niklasta ali jekleni ura	K 4.—
Vojna ura z zveznim reliefom	5.—
Usnjata napestnik ura	6.—
Vojna ura radium	7.—
Vojna ura plošča	8.—
Radium ura na napestnik	10.—
Ura na napestnik, mala	10.—
Srebrna vojna ura	12.—
Zepne ure-budilnice	18.—
Z radium svetilino cifernico	26.—
Originalna O nega-ura	30.—
Omega-ura za napestnik	40.—
Kor kurenčna budilnica	3.—
Znamka Junghaus	4.—
Radium svetilo	5.—
Radium, 2 zvonce	6.—
Rad um, 4 zvonce	7.—
Ura na pendelj, 75 cm	10.—
Ura na pendelj, stolpova zvon.	12.—
Ura na pendelj, z godb. i. slavker.	16.—

3 leta pismena garancija. Razpošiljatev po povzetju.

Max Böhnel, Dunaj, IV, Margarethenstr. 27/51.

Originalni fabrični cenik zastonji.

473

Mestna hranilnica v Ptiju

sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.

v neposredni bližini mesta Celja, ki obstoji iz: ene stanovalne hiše s 4 stanovanji; ene moderne vile s 3 lepimi stanovanji; ene stanovalne hiše s hlevi za 1 konja in govedo; ene stavbenega prostora in iz ene dobro obiskane gostilne s kegljiščem, bajerjem, travniki, — se pod jako ugodnimi pogojmi proda. Prodaja se izvrši lahko za vso skupino ali pa za posamezne objekte.

Vprašanja na mestno realitetno posredovalnico v Celju (tajnik mestnega urada Ble-chinger).

Štajerc petek, d nasled

Naročni strijo :

5 kron

5 K 50

leto; za

za celo Amerik

za drug

računi i

rom na

nine.

čati nap

štev.se

Urednič

ništvo

Ptiju,

slo

Št

Na

Na

Z
— to

Kjer

nika

fenziv

valovi

ki bi

pod o

Naša

jena.

ki sto

glavn

ofensi

popol

dje v

stena

pričel

riti a

žaron

kem

hajajo

in ka

vrašt

gala

čaran

bovi

telji

strije

vsi it